

Kalkkilammet ja järvet

Kalkrika, oligo-mesotrofa sjöar
med bentiska kransalger

Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I)
BOR suojelutaso epäsuotuisa riittämätön,
heikkenevä

Koodi: 3140

Kuva: Jari Ilmonen

Luonnehdinta

Kalkkilammet ja järvet sijaitsevat runsaskalkkisen kallioperän alueilla. Suomessa luontotyypin esiintymät ovat tyypillisesti lampia. Vesi on lähes neutraalia tai emäksistä, usein melko kirkasta ja niukka-keskiravinteista. Pohjalle kerrostuu paikoitellen kalkkisaostumia. Vesikasvillisuutta luonnehtivat uposlehtiset. Pohjakasvillisuudessa vallitsevat yleensä näkinparvaislevät. Myös mm. kalkkia vaativia sammalia, kuten lettolierosammalta esiintyy. Vitoja (kuten merivita) voi esiintyä, mutta yleensä niitä on niukasti tai ne voivat puuttua kokonaan. Pehmeäpohjaisissa runsaskalkkisissa järvissä ja lammissa vesikasvillisuus voi olla hyvin vähäistä. Rantavyöhykkeellä on usein lettomaista tai lähdevaikutteista suokasvillisuutta.

Luontotyypin luonnontilaisuuden kannalta keskeisiä piirteitä ovat järvioltaan ja ranta-alueen rakenteellinen luonnontilaisuus (ei vesirakenteita, rantarakentamista, ojituksia, hakkuita), hyvä pohjan laatu (ei esim. kiintoainekuormituksen aiheuttamaa liettymistä), luontainen vedenkorkeus ja sen vaihtelu, hyvä veden laatu (näkösyvyys, ei ylimääräistä rehevöittävää tai humus- ja kiintoainekuormitusta) ja luontotyypille luonteenomainen lajisto.

Levinneisyys

Luontotyyppi on varsin harvinainen. Luontotyyppiä esiintyy Kuusamon, Kainuun ja Peräpohjolan runsaskalkkisilla alueilla. Luontotyyppiä saattaa esiintyä myös Etelä-Suomen kalkkialueilla, mutta luontotyypin levinneisyys ja esiintymät tunnetaan vielä puutteellisesti.

Nykytila ja uhkatekijät

Luontotyypin luonnontila on heikentynyt metsätalouden ja paikoin maatalouden ravinne- ja kiintoainekuormituksen takia. Kalkkilammet ja järvet ovat tyypillisesti kirkasvetisiä ja niukkaravinteisia ja näin ollen herkkiä kuormituksen lisääntymiselle. Vieraslaji kanadanvesirutto on levinnyt moniin kalkkijärviin viimeisen kymmenen vuoden aikana. Sen massaesiintymät voivat muuttaa järvien ekosysteemiä ja syrjäyttää luontotyypille ominaisia lajeja. Vesipolitiikan puitedirektiivin myötä vesiensuojelutoimenpiteitä edistetään ja tämän arvioidaan parantavan luontotyypin suojelutasoa pidemmällä aikavälillä.